

Dušan Čater

Imitacija

(odlomek iz romana)

Hodim po ulicah mesta. Še najbolj so mi všeč tiste ozke, kjer je temno, in premišlujem o tem, kako bi le bilo, če bi bile vse hiše črne. In kar gneča je v teh ozkih ulicah. Verjetno so vse mlade mamice tega mesta peljale svoje vozičke v ta betonski hlad. In res je vroče, soparno. Ne tukaj, med vsem tem betonom, tam zunaj, kjer je navpično opoldansko sonce. Kar zadržal bi se v eni od teh ozkih ulic, a kaj, ko moraš po tisti široki, da prideš do naslednje. To storim in lahka poletna srajca se mi takoj prilepi ob telo. Pod pazduho sem dobil takoj malo temnejši odtenek in imam občutek, da se bom zjutraj zbudil z novimi tisočimi mozoljčki. Tam, pod neko visoko stavbo, zagledam kos sence, ki se vije po pločniku, in takoj se namenim tja. In se ustavim in se naslonim ob zid. Kar tako, iz dolgočasje, slonim pod obokom in si prižgem cigareto. Gledam vse te ljudi in piham dim proti soncu. Nisem utrujen, zato niti sedem ne. Samo stojim tam in gledam svet. Pisan je ta naš svet. On je rdeč, tisti tam črn in tisti bel in tako. Svet! Ena velikanska in vrteča se gruda v oh! prostranem neskončju. In ljudje, ta pokončna dvonožna bitja. Tako enaka in tako različna. In narobe. Svet! Pa ja, svet je še mlad. Še in spet in tako naprej do neskončnosti. Ljudje, proti meni se počasi pomika neka starka, otovorjena z vrečkama. Kar malce sem in tja jo zanaša in verjetno je ena od vrečk težja od druge. In tisti "kao" poslovnež na drugi strani ulice ... Po mojem zelo ambiciozen človek. To se vidi po njegovi hoji, navajeni visokih pet. Ljudje. Sploh me ne zanimajo njihova postava, lik, figura. Gledam jih in razmišljam le o njihovi vlogi na tem koščku grude. Tista ženska tam. Gledam v njene čevlje in čevlji imajo obliko lignjev, ki vohljajo za novo hrano. Tako je to. Kar se da hitro ugasim cigareto in pogledam v nebo. Ni opaziti, da bi se imelo sonce namen

umakniti in dati prostor drugim elementom ali kaj so že. Počasi grem naprej in srajca je prilepljena ob moje telo. Lignji in čevlji, ja. Lignji so filter morja in čevlji nekako varujejo našo pokončnost pred neposrednim stikom z grudo. Mislim, veš, kaj. Kaj? To sonce je ubijajoče. Počasi in pokončno se še naprej prebijam po širokih ulicah in srečam Boruta H. z nahrbtnikom in z liro v levi roki in mi pravi:

"Materialni svet je astralni svet!"

Ljudje!

Mona pride iz stranišča popolnoma gola in iz lule ji visi tanka modra nitka. O. K., O. B. Jaz sem pijan. Sedim v naslonjaču in se igram s tisto Benovo pištolo paštolo. S stegovanjem in krčenjem roke poskušam izbrati pravo dolžino, pri kateri bi se mala gumijasta palčka prilepila ob okensko steklo. Enkrat mi je sicer uspelo, ampak res samo enkrat. Kar težko je to. Če je sunek, s katerim palčka prileti v steklo, premajhen, potem se odlepi, če pa je sunek prevelik, potem se odbije. No, to res ni mačji kašelj in še pijan sem povrh vsega. Tisto sonce v mestu in vsi tisti ljudje v mestu so me tako rekoč pahnili v prvo pivo in drugo in to. In doma sem potem nadaljeval z Benovim žganjem in pivom, ki sem ga s šnopcem prinesel domov. Močan šnopenec, ni kaj, in potem je prišla še Mona s svojo torbico, polno tamponov.

"Mrtvo je," reče.

Neumno jo pogledam, saj drugače pač ne znam. Kaj za eno sranje pa je zdaj to? Kaj je mrtvo, mater?

"Vse skupaj ni nič," reče.

"Kaj, mater?"

"To," reče in razširi roke, kot da bi hotela objeti ves svet. "Vse," reče.

Gledam okoli sebe. Res ni nič živega, ampak mater, mrtvo pa tudi ni. A kaj bi? Pustim jo v njeni agoniji, kakorkoli, in jo gledam. Hodi gola po sobi gor in dol. Ritnice, kjer se je že nabralo malo celulita, ji pri tem prav fletno poskakujejo in kar malce nejevoljen sem ob misli, da ji ga danes pač ne bom zarinil tja, kjer visi tista tanka modra nitka. Sede za mojo delovno mizico, za pisalni stroj in se trudi dati vanj papir.

"Kako narediš to, Karlo?" vpraša.

"Kaj?" vprašam, čeprav dobro vem, kaj misli.

"Kako vstaviš papir v tega hudiča, Karlo?"

Hudiča, ja. Se strinjam.

"Papir?" vprašam.

"Ja! Kako ga daš noter?"

"Ti bi pa že morala vedeti, kako ga dam noter," poskušam biti duhovit,

ampak mi ne uspe. Njej pa! Njej uspe dati pofukani list v tistega hudiča.

"Ti napišem pesem?"

Ne odgovorim ji, ker vem, da bo to vsekakor storila. Iz pločevinke naredim dolg požirek in porinem palčko v pištolo. Tako pod kotom kakšnih sto deset stopinj skrčim roko in pritisnem na petelina. In zadenem prekleto steklo in za trenutek je že videti, kot bi se tista gumica imela namen prilepiti ob steklo, pa ... Jebi ga! Prižgem si cigareto in poskušam analizirati svojo napako in Mona ... Mona udarja po mojem starem continentalu, da se kar malce bojim, da se bo sesedel pod njenimi udarci. Tap tap tap ... tap tap ... tap tap ... itd. Vsako poldrugo uro en prekleti tap. In potem: "Kje imaš T, pa P, pa X, Y, Q?" Ženske! Mislim, da bi moral skrčiti roko za kakšnih sto petnajst, največ kakšnih sto dvajset stopinj. Napolnim pištolo paštolo in ustrelim. Zopet je izstrelek pristal na tleh in imam občutek, da bom počasi obupal. In tap tap tap ... Tap. Naredim še en dolg požirek ne preveč hladnega piva in se odločim, da poskusim še enkrat. V glavo mi šine, da bi imel več možnosti, če bi tisto gumo na koncu palčke malce oslinil. In to storim in tako na blef, brez pofukane matematike in tistih topih in ostrih kotov namerim, sprožim, izgubim. In se predam. Položim pištolo na kolena in gledam Mono. Ob vsakem taptapu, ki ga spravi iz mojega stroja, se ji joškice prav prijetno zatresejo, prav tako njena glava. Nekako čuti, da jo opazujem, in obrne se proti meni in se nasmehne.

"Mater," reče. "To pa ni kar tako!"

Nato še malo tap tap tapka. Potem potegne list ven in reče: "Dovolj imam. Te preklete črke ..." in se nasmehne.

Vstanem s stola in kar nekaj truda potrebujem za to in še nekaj, da se ujamem, ko me zanese. Stopim do nje in pogledam tisti list papirja.

"Moja pesem," reče.

In jo berem, njeno pesem. Pijan sem, to je res. Težko gledam, to je res. Ampak, ejga ... Tole ...

MRTVO JE

spozabljenasva tek?la

z razprt Ximirokami

Drug drugemu naproti,

ne dabi vedela-, da sva s vsakinm korakam

bližjesmrti5!

Tole pa ... Tole pa ni kar tako prebrati.

"Kako se ti zdi?" me vpraša.

Zmajujem z glavo sem in tja. To "MRTVO JE" se ji je torej ves čas vrtelo po glavi.

"Daj, povej ..." me prosi.

"Dobra je!" rečem. Kar si v resnici mislim, sploh ni važno. In prepričan sem, da je to "MRTVO JE" nekje slišala, prebrala, pobrala.

"Dobro je, dobro je," me skuša oponašati. "Ti," reče in poudari tisti ti, "ti bi pa res lahko kaj več rekel kot le dobro je!"

"Zakaj?"

"Pa saj si pisatelj," reče.

Ti mater!

"Ravno zato, ejo! Ravno zato ti lahko rečem le, ali je dobro ali slabo. Mater! Kaj pa misliš, da sem? Kakšen ... Mater, kaj pa vem!"

Namuzne se. Ja, malce se namuzne, ampak je kmalu spet vesela. Moje strokovno mnenje jo je, po vsem sodeč, zelo razveselilo in ... In če je ona vesela, zakaj ne bi bil še jaz. Moje poslanstvo, ha!

"Daj!" reče in mi vzame list iz roke, na katerega sem, po pravici povedano, čisto pozabil.

In vzame črn kemični svinčnik, ki ga imam za nekakšne korekture, in spodaj pod svojo? pesmico napiše: 7. 8. '91, ob 17^h.

Pogledam na uro in ura je res tam okoli petih popoldan in jaz sem že popolnoma pijan.

"In zdaj," rečem. "Zdaj te bom naučil uporabljati to stvar!"

Pokažem na pisalni stroj. Mona me pogleda in se še vedno smeji.

"Daj noter list papirja!" rečem. To stori.

"In sedaj piši: Karlo je John Wayne!"

Še vedno se smeji in tolče po mojem continentalu.

"Bo v redu?" vpraša po kakšnih devetdesetih minutah, sekundah, saj ni važno.

"Ni v redu!" rečem. "Karlo in John Wayne se piše z veliko začetnico!"

"Oh!" reče in si da roko pred usta. "Pozabila sem pritisniti na tisto tipko!"

"Katero?" jo vprašam in pri tem zavijam z očmi kot sam bog.

"Tisto, ki vse skupaj dvigne!" reče.

"Aha, aha," ji kimam in, ej, v glavo mi šine ena takšna nora ideja, ki, roko na srce, jo je bilo pričakovati. Rečem: "In zdaj, mrhica moja, boš to napisala devetindevetdesetkrat!"

In nima nič proti. Tap tap po stroju in:

"Poglej!"

Res ji je uspelo.

"Še osemindesetkrat," rečem.

"Ah, daj no!"

"Takoj!" rečem in vstavim metek v plastično pištolo paštolo.

"Se hecaš ali kaj?"

"Takoj!" rečem.

Pokima in se spravi k delu. Ne vem sicer, kolikokrat je odtipkala tisti moj diktat, ampak vem, da niti najmanj blizu tistega magičnega števila, ki sem ga zahteval.

"Dovolj je bilo," reče, in po njenem glasu sodeč, tako res misli.

"Piši!" rečem in spustim izstrelak v njena rebra.

"Auuu! Boli, tepec!"

"Piši!"

"Pa daj, kaj ti je?"

Vstanem in ji namerim pištolo pred levo oko.

"Piši: Karlo je John Wayne!"

"Nor si!" mi reče.

"Piši!"

Zavije z očmi in prične udarjati po stroju. Jaz si prižgem cigareto in gledam njeni joškici in glavo, kako poskakujejo po taktu, ki ga jaz dirigiram. Namenoma ustrelim kakšnih pol metra mimo nje in rečem:

"Piši!"

In ja, piše. Ne vem, kolikokrat je že napisala, ko se zopet naveliča.

"Dovolj heca," reče in vstane s stola.

Šic, šic, šic. Trije izstrelki v njen hrbet. Iz bližine, da se kar malce zvija ob delovni mizici.

"Piši!"

"Spizdi, kreten! Peder zarukani!" kriči in ni dvoma. Jezna je kot pajek.

"Piši!" Šic v njeno teme.

"Kreten! Pizduun!" Njen glas je prekleto histeričen in njen obraz grd. Še zadnji čas se je obrnila vstran, kajti meril sem ji v odprta usta.

"Govedar!" mi reče in s pestjo udari po mojem continentalu. In jaz ... Kaj bi? Šic v njeno rito. In ona ... Ritensko naredi dva koraka proti postelji, kjer ima oblačila, in pri tem pričakuje še kakšen šic v tazadnjo, česar pa le ne storim. Potem ritensko odide iz sobe, v kopalnico, se mi zdi, se tam zaklene in verjetno nekaj godrnja. Jaz ugasim cigareto v pepelnik. In potem jo slišim, ko odpira vhodna vrata in mi reče:

"Zbogom, mister Wayne!"

In jaz namerim v okensko steklo, sprožim in palčka pristane na tleh. Pač ni moj dan.

Stopim do pisalnega stroja in najprej z roko postavim vse tipke na svoje mesto. Nekaj se jih je kar zapletlo med sabo in Mona je morala res močno udariti po njih. Ženske, ja! In nato, pijan, da kar dvojno vidim, poskušam prešteti, kolikokrat je napisala nespodbitno resnico, in mater! samo oseminpetdesetkrat. Mrha! Pa še vejic, pik, klicajev ni postavljala vmes. Res brezupen primer. In tam nekje, pri kakšnem tridesetem stavku, je bil vprašaj. Ali je bil tam namenoma, ne vem, pa četudi. In potem pogledam na list, kjer je njena pesem. Mrtvo je! Le kaj, hudiča? In rečem si, kakšna grozna peta ura popoldan! Priznam, to ni moje, nekje sem slišal ali prebral, kaj pa vem. Pijan sem, ne spomnim se ama baš ništa.

Zvečer v Galeriji zgoraj plešem kot nor. Sam. Nor? Gledam v steno, kajti ne prenašam, da me ljudje gledajo v oči. Imam občutek, da pričakujejo od mene, da bi kaj rekel, in jaz nimam ničesar povedati, kar bi se ujemalo z njihovimi besedami, z njihovim obnašanjem. Gledam v steno in divje plešem s svojo senco. Pijan sem, mnogo pijem, nočem jih gledati v oči in zaletim se v neko mlado frkljo. Zbijem ji plastičen kozarec iz roke, nehote, mater. Gledam njo, pa rdečo tekočino na tleh in mislim, da se še vedno gibljem v ritmu dum dum glasbe. Sam! In frklja mi reče:

"Pizda homofobična!"

In jaz ničesar več ne razumem!